

Maarten Kolsloot

STRIKE OUT

De verwoeste droom van de talentvolle
honkbalbroers Halman

Inhoud

- Vooraf 7
1. De geboorte van een vader 11
  2. Talent met een krasje 45
  3. Life in the Minors 67
  4. Debuut 91
  5. In de voetsporen van een broer 109
  6. Psychose 129
  7. De daad 135
  8. Het Hakblok 153
  9. De droom leeft voort 171
  10. Na de dood 181
- Dankwoord 189
- Begrippenlijst 193
- Bronnen 205

Vooraf

Gregory Halman geeft een stevige hand. Hij lacht vriendelijk als ik hem om een interview vraag. Het is juni 2011. Halmans Seattle Mariners zijn op bezoek bij de Washington Nationals in de Amerikaanse hoofdstad. Voor de tweede keer in een jaar tijd wil *NUsport Magazine*, dan het toonaangevende sportblad in Nederland, een artikel over de jonge honkballer. Vrij uniek voor een niet-voetballer.

Ik ben verbaasd over het plezier dat de Haarlemmer uitstraalt. Meestal zijn ze veel zakelijker, die profhonkballers, en niet zo uitbundig als de gespierde kerel voor mij.

Hij vertelt over zijn dromen en doelen en ik raak onder de indruk. Halman lijkt recht uit z'n hart te spreken en nergens voor terug te deinzen. Als ik vraag of hij het artikel wil lezen, zegt hij kort: 'Maak er gewoon een cool stuk van.' Dan sprint hij weg naar een teambespreking. Bijna te laat.

In diezelfde periode bel ik met vader Eddy Halman. Luidruchtig, gepassioneerd en soms slecht te verstaan door de telefoon. Een kleurrijke man, denk ik dan. Hij vertelt hoe bijzonder het is wat Greg doet en hoe trots hij is. Vader Halman praat ook over zijn andere zoon, Jason.

Dan realiseer ik mij dat ik Jason enkele maanden eerder in Florida zag spelen. Op een trainingskamp met het Nederlands team scoorde hij een punt tegen de profs van de Philadelphia Phillies en maakte hij indruk met enkele

lange klappen. Bijzonder, twee goede honkballers uit één gezin, denk ik.

Nadat mijn artikel over Gregory is verschenen, blijf ik de resultaten van beide broers volgen. Gregory speelt zo nu en dan bij de Mariners, Jason valt af voor de Oranjeselectie die in oktober 2011 het WK in Panama speelt.

Voor m'n werk kan ik niet veel met mijn interesse voor deze twee honkballers uit Nederland; honkbal haalt de pers sporadisch.

Dat verandert.

Nederland wordt wereldkampioen in Panama. Ik ben erbij en maak een boek, *Honkbalgoud*.

Als dat boek bijna af is, krijg ik telefoon. Gregory Halman is dood. Gestoken met een mes. Zijn broer zit vast. Ik wilde in dat boek beschrijven wie mogelijk de nieuwe Nederlandse ster zou kunnen zijn, en de keus was op Gregory Halman gevallen. Hij wordt alsnog het onderwerp, maar dan van een terugblik. Het zal wel het laatste zijn dat ik over Halman schrijf, denk ik dan.

Dat loopt anders.

In de jaren die volgen spreek ik tientallen ploeggenoten, vrienden, coaches en andere betrokkenen. Allemaal lijken ze diep geraakt door de dood van Gregory Halman. Sommigen hebben ter herinnering tatoeages gezet, anderen dragen een homerun aan hem op. Opmerkelijk genoeg wordt ook zijn broer Jason overladen met steunbetuigingen. In de Rotterdamse rechtbank zie ik hoe vrienden klappen als Jason wordt ontslagen van rechtsvervolging en naar huis mag.

Langzamerhand besef ik dat het verhaal van de broers Halman een volstrekt uniek verhaal is in de Nederlandse sportgeschiedenis. Door hun prestaties, door wie zij waren en door wat er gebeurd is. Het zal me niet meer loslaten.

En zo begint een lange reis die mij brengt naar kale prairies in Amerika, Nederlandse sportparken en witte Arubaanse stranden. Op zoek naar de wortels van het Arubaanse honkbal in Nederland en in het bijzonder de komst van Eddy Halman naar Haarlem begin jaren '70, op zoek naar de geboorte en groei van Gregory en Jason, misschien wel de grootste twee honkbaltalenten die Nederland ooit kende.

Tijdens die zoektocht leer ik meer over de successen en tegenslagen op en buiten het honkbalveld, en over het onbeschrijflijke persoonlijke drama dat volgde. Het was een moeilijke weg, die ik met de grootst mogelijke zorgvuldigheid en compassie heb proberen af te leggen.

1. De geboorte van een vader

Aan de oostkant van Aruba, in een tuin aan de rand van San Nicolas, niet ver van de golfbaan, worden twee buurjongens gescheiden door een muurtje. De avondschemering valt in. Eddy Halman, een lange, drukke tiener die goed kan honkballen, zit in de tuin van zijn oma. Hij is haar oogappel en als het kan komt hij hier om zijn strenge moeder en haar riem te ontlopen. Aan de andere kant zit zijn vriend Jan Collins, in de tuin van zijn ouderlijk huis. Zo zitten ze hier vaker, de jongetjes die honkbal ademen, slapen, dromen. Na het eten, nog even kletsen. Nou ja, even... Vaak is Eddy uren aan het woord. Verhalen over meisjes die hij heeft veroverd of homeruns die hij sloeg. 'Ik ga naar Nederland,' pocht hij, 'en als ik daar één week speel, dan komen de scouts uit Amerika. Die zien mij spelen en dan krijg ik een contract. Als ik een contract krijg, heb ik geld en dan kom ik je halen.'

Het zijn de jaren zestig. Voor Arubaanse honkballers is Amerika vooral een onbereikbaar paradijs.

Waarom hij zo graag weg wil, zegt de jongen niet. Wat hem in Nederland staat te wachten, weet hij dan nog niet.

Z'n vriend begrijpt er niet veel van, hun kleine beschermde wereld op het door de woeste oceaan omgeven eiland lijkt al ingewikkeld genoeg. 'Keep on dreaming,' roept Collins naar Eddy. Ze schateren.

San Nicolas

Juana Morto in San Nicolas is een wijk met lage huizen zonder straatverlichting. Na een regenbui staan de kuilen in de weg dagenlang vol water. Niemand heeft het er breed, al is het leven er beter dan in de verderop gelegen sloppenwijk, waar de huizen krap op elkaar staan en elektriciteit schaars is. De sociale controle is hier streng. Mocht de buurvrouw zien dat je een streek uithaalt, dan weet je bijna zeker dat ze het doorvertelt aan je ouders. Wat volgt staat al vast. Als je slim bent, maak je tijdens zo'n pak rammel veel lawaai, anders zouden ze eens kunnen denken dat het meevalt. Jaren later trekt Eddy Halman een grimas bij de herinnering.

Tot het begin van de twintigste eeuw geeft niemand echt om zijn eiland. Het is kleiner dan een Nederlandse provincie, groter dan een Waddeneiland. De aarde is er zo ruw en droog dat de Spaanse ontdekkingsreizigers het in 1499 links lieten liggen. Op Aruba viel niets te halen, dachten ze. Zestien jaar later waren de schepen terug. De indianen op het eiland werden gedeporteerd. Stilte volgde. Tot de negentiende eeuw waren er weinig kolonisten op Aruba. De Arubanen moesten het doen met de snel uitgeputte zilver- en goudvoorraden en de karige opbrengsten van het dorre land.

Voor San Nicolas veranderde alles met de komst van de raffinaderij in de jaren twintig. Oliemaatschappij Lago ziet in Aruba een veilig alternatief voor het politiek onrustige Venezuela. Het eiland, dat zelf geen aardolie heeft, ligt mooi op de route van Venezuela naar de Caribische

Zee en de natuurlijke baai bij San Nicolas is de perfecte plek om ruwe olie over te slaan en te raffineren. Toren-hoge pijpen verschijnen aan de horizon. Witte pluimen vullen de strakblauwe lucht. Met de schepen komt welvaart en de hoop op een beter leven. San Nicolas groeit. Arbeiders komen over uit landen als Venezuela, Colombia en de Britse Bovenwindse Eilanden. In de straten van het kleine stadscentrum klinkt steeds meer Engels. Mannen met olievlekken op hun werktenuë fluiten er in de nauwe straatjes naar hoertjes. De raffinaderij vormt een nieuwe levensader voor het arme stadje. Er glijden steeds vaker glimmende Studebakers en Chevy Bel Airs door de hoofdstraat.

Voor de jongens uit Juana Morto hadden die luxe wagens net zo goed op Mars kunnen staan. Het leven in hun wijk is ruw en hard. Druk en luid. Een paradijs, maar niet voor amateurs, zoals de Amerikaanse schrijver Daniel Putkowski het zei. Gebroken gezinnen zijn er eerder regel dan uitzondering. De nieuwe, veelal zwarte, immigranten worden door de lichtere bevolking van Oranjestad niet erg hartelijk ontvangen. ‘Chocolate City’, noemen ze Eddy’s stad ook wel. ‘Er werd neergekeken op de zwarte mensen uit San Nicolas,’ zegt honkbalcoach Tony Rombly, ‘omdat de meesten gastarbeiders waren.’

Blank en zwart zijn grotendeels gescheiden. De blanken in San Nicolas zijn met name Amerikanen van de raffinaderij die leven in The Colony, een afgescheiden woonwijk aan de uiterste zuidoostpunt. De blanke managers hebben er een prachtig uitzicht op zee en een eigen zie-

kenhuis, supermarkt en scholen. De toegangspoort gaat alleen open als je in de raffinaderij werkt en een toegangspasje hebt, of als je tegen de Amerikaanse honkbalploeg moet spelen. Baby Beach, het mooiste stukje strand van het eiland met lichtblauw water, is onbereikbaar voor gewone, zwarte, Arubanen.

Huis op de heuvel

Eddy woont in een eenvoudig huis op de heuvel, met een metalen dak en kleine ramen. Achter het huis wappert de was in de wind en steken vingervormige cactussen meters in de lucht. Binnen is het een drukte van belang met vier zussen en vijf broers. Eddy, de oudste van het gezin, is de enige met een andere vader. Zijn biologische vader ziet hij niet veel. Z'n moeder, een pezige vrouw met een strenge gelaatsuitdrukking, is kok, politieagent en opvoeder in één. Iedereen lijkt welkom in haar huis. Een jeugdvriend herinnert zich de lekkere bonensoep en kip met rijst. Haar hand is hard. Als Eddy te laat thuiskomt, krijgt hij een tik met de vlakke hand, een riem of een elektriciteitsdraad. 'Daar kon je geen grappen mee maken,' zegt Eddy later, 'mijn moeder was als een man.' Als Eddy z'n broer een paar tikken geeft, krijgt hij ze terug van zijn moeder.

Eddy is graag op zichzelf en leeft veel buiten. Racen met een wiel zonder spaken dat je voortduwt met een gebogen kleeerhanger, een beetje zwemmen in de zee, maar vooral honkbal, de populairste sport van het eiland in die dagen. Een bezemsteel of de stam van een oude kerstboom wordt een knuppel, de verpakking van een karton-